

Το Βιβλίο του Δανιήλ - Αριθμός Τρία

Διπλά Οράματα

Jeff Pippenger

2023-11-25

Ασχολούμαστε επί του παρόντος με τους «επτά καιρούς» του Λευιτικού εικοστού έκτου στο βιβλίο του Δανιήλ. Είναι κρυμμένο από εκείνους που επέλεξαν να κλείσουν τα μάτια τους, αλλά βρίσκεται εκεί για όσους επιθυμούν να δουν. Θα αρχίσουμε από το όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ και το δέκατο τρίτο εδάφιο.

Κατόπιν άκουσα έναν άγιο να ομιλεί, και ένας άλλος άγιος είπε προς εκείνον τον άγιον που ομιλούσε: Έως πότε θα διαρκεί το όραμα περί της καθημερινής θυσίας και της παράβασης της ερημώσεως, ώστε και το αγιαστήριο και το στράτευμα να παραδοθούν στο να καταπατούνται; Δανιήλ 8:13.

Το εδάφιο αρχίζει με τη λέξη «τότε» και προβαίνει σε διάκριση από το όραμα της προφητικής ιστορίας που ο Δανιήλ μόλις είδε στα προηγούμενα δέκα εδάφια. Τα εδάφια ένα και δύο του κεφαλαίου προσδιορίζουν το έτος κατά το οποίο ο Δανιήλ έλαβε το όραμα, καθώς επίσης και ότι το έλαβε πλησίον του ποταμού Ουλαί. Από το εδάφιο τρία έως το εδάφιο δώδεκα, «βλέπει» το όραμα της προφητικής ιστορίας. «Τότε» «ακούει» έναν επουράνιο διάλογο, αποτελούμενο από μια ερώτηση και μια απάντηση. Στο εδάφιο δεκαπέντε, αρχίζει να ζητεί τι παρίστανε το όραμα της προφητικής ιστορίας που μόλις είχε «δει». Είναι ουσιώδες να αναγνωριστεί η διάκριση μεταξύ του οράματος που ο Δανιήλ «είδε» στα εδάφια τρία έως δώδεκα και του επουράνιου διαλόγου, τον οποίο «άκουσε»—διότι πρόκειται για δύο διαφορετικά οράματα.

Μακάριοι δε οι οφθαλμοί σας, διότι βλέπουν· και τα ότα σας, διότι ακούουν. Κατά Ματθαίον 13:16.

Το ερώτημα στο δέκατο τρίτο εδάφιο είναι: «Έως πότε θέλει εἶσθαι ἡ ὄρασις;» και η λέξη που αποδίδεται ως «ὄρασις» είναι διαφορετική εβραϊκή λέξη από εκείνη που αποδίδεται ως «ὄρασις» στο δέκατο έκτο εδάφιο.

Και ήκουσα φωνή ανθρώπου ανάμεσα εις τας ὄχθας του Ουλαϊ, η οποία εκάλεσε και εἶπε: Γαβριήλ, κάμε να εννοήσει ο άνθρωπος ούτος την ὄρασιν. Δανιήλ 8:16.

Με το να αποδίδονται δύο διαφορετικές εβραϊκές λέξεις με την αγγλική λέξη “vision”, οι «επτά καιρούς» του Λευιτικού είκοσι ἔξι κατέστησαν «κρυμμένοι σε κοινή θέα». Οι μελετητές της Αγίας Γραφής που αρκούνται απλώς να ζύνουν την επιφάνεια θεωρούν αυτές τις δύο διαφορετικές εβραϊκές λέξεις ως μία και την αυτή λέξη, το πράττουν όμως με δικό τους κίνδυνο.

«Το να διατρέξει κανείς επιπόλαια την επιφάνεια θα ωφελήσει ελάχιστα. Για να την κατανοήσει, απαιτούνται στοχαστική διερεύνηση και ειλικρινής, επίπονη μελέτη. Υπάρχουν αλήθειες στον λόγο που είναι σαν φλέβες πολύτιμου μεταλλεύματος κρυμμένες κάτω από την επιφάνεια. Σκάβοντας για να τις βρει, όπως ο άνθρωπος σκάβει για χρυσό και άργυρο,

ανακαλύπτονται οι κρυμμένοι θησαυροί. Να είστε βέβαιοι ότι η απόδειξη της αλήθειας βρίσκεται στην ίδια τη Γραφή. Ένα χωρίο της Γραφής είναι το κλειδί που ξεκλειδώνει άλλα χωρία της Γραφής. Το πλούσιο και κρυμμένο νόημα αποκαλύπτεται από το Άγιο Πνεύμα του Θεού, καθιστώντας τον λόγο σαφή στη νόησή μας: “The entrance of Thy words giveth light; it giveth understanding unto the simple.”» Fundamentals of Christian Education, 390.

Πληροφορούμεθα ότι «κάθε γεγονός έχει τη σημασία του» στον Λόγο του Θεού, και αν επιλέξουμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι στο όγδοο κεφάλαιο υπάρχουν δύο διαφορετικές εβραϊκές λέξεις που μεταφράζονται ως «όραμα», είμαστε υπεύθυνοι να επιφέρουμε στους εαυτούς μας τη Λαοδικειακή τύφλωση. Η παλαιά παροιμία λέγει: «δεν υπάρχουν πιο τυφλοί από εκείνους που δεν θέλουν να δουν».

«Η Αγία Γραφή περιέχει όλες τις αρχές που έχουν ανάγκη οι άνθρωποι να κατανοήσουν, ώστε να καταστούν κατάλληλοι είτε για την παρούσα ζωή είτε για τη μέλλουσα. Και αυτές οι αρχές μπορούν να γίνουν κατανοητές από όλους. Κανείς που διαθέτει πνεύμα ικανό να εκτιμήσει τη διδασκαλία της δεν μπορεί να διαβάσει έστω και ένα μόνο χωρίο της Αγίας Γραφής χωρίς να αποκομίσει από αυτό κάποια ωφέλιμη σκέψη. Αλλά η πολυτιμότερη διδασκαλία της Αγίας Γραφής δεν αποκτάται με περιστασιακή ή αποσπασματική μελέτη. Το μεγάλο της σύστημα αλήθειας δεν παρουσιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να διακρίνεται από τον βιαστικό ή τον απρόσεκτο αναγνώστη. Πολλοί από τους θησαυρούς της βρίσκονται πολύ κάτω από την επιφάνεια και μπορούν να αποκτηθούν μόνο με επιμελή έρευνα και συνεχή προσπάθεια. Οι αλήθειες που συνθέτουν το μεγάλο σύνολο πρέπει να αναζητούνται και να συλλέγονται, “ολίγον εδώ, ολίγον εκεί.” Ησαΐας 28:10.»

«Όταν, κατ’ αυτόν τον τρόπο, ερευνηθούν και συγκεντρωθούν, θα φανεί ότι είναι τελείως προσαρμοσμένα το ένα προς το άλλο. Κάθε Ευαγγέλιο αποτελεί συμπλήρωμα των άλλων, κάθε προφητεία ερμηνεία κάποιας άλλης, κάθε αλήθεια ανάπτυξη κάποιας άλλης αλήθειας. Οι τύποι της ιουδαϊκής οικονομίας καθίστανται σαφείς μέσω του ευαγγελίου. Κάθε αρχή στον λόγο του Θεού έχει τη θέση της, κάθε γεγονός τη σημασία του. Και ο πλήρης αυτός οικοδομικός σχηματισμός, τόσο ως προς το σχέδιο όσο και ως προς την εκτέλεση, μαρτυρεί υπέρ του Δημιουργού του. Μια τέτοια δομή κανένας νους, παρά μόνον ο νους του Απειρού, δεν θα μπορούσε να συλλάβει ή να διαμορφώσει.» Education, 123.

Η λέξη «όραμα» απαντά δέκα φορές στο όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ, αλλά αυτές οι δέκα εμφανίσεις συνίστανται από δύο διαφορετικές εβραϊκές λέξεις, και οι σημασίες αυτών των λέξεων δεν είναι ίδιες. Εάν σήμαιναν το ίδιο πράγμα, ο Δανιήλ θα είχε χρησιμοποιήσει μόνο μία από αυτές τις λέξεις σε καθεμία από τις δέκα περιπτώσεις. Ο Δανιήλ έγραψε δύο λέξεις, διότι καθεμία από αυτές τις δύο λέξεις έχει τη δική της σημασία, και η μία αντιπροσωπεύει ένα όραμα που ο Δανιήλ «είδε», ενώ η άλλη ένα όραμα που «άκουσε». Στο εδάφιο δεκατρία, η λέξη που αποδίδεται ως «όραμα» είναι châzôn, και σημαίνει «θέαμα» ή «όραμα», «όνειρο» ή «χρησμό». Την αποκαλώ «όραμα της προφητικής ιστορίας» με βάση τον ορισμό της και τον τρόπο με τον οποίο τη χρησιμοποιεί ο Δανιήλ.

Στο πρώτο εδάφιο του ογδόου κεφαλαίου του Δανιήλ, ο Δανιήλ λέγει: «όρασις εφάνη εις εμέ», και στο δεύτερο εδάφιο δηλώνει δύο φορές ότι «είδον εν οράσει». Έπειτα, στο δέκατο τρίτο εδάφιο,

τίθεται το ερώτημα: «έως πότε θέλει διαρκέσει η όρασις;». Όλες αυτές οι χρήσεις αντιστοιχούν στην εβραϊκή λέξη «châzôn». Κατόπιν, στο δέκατο πέμπτο εδάφιο, ερχόμαστε ίσως στη σημαντικότερη περίπτωση κατά την οποία ο Δανιήλ χρησιμοποίησε αυτήν ακριβώς την ίδια λέξη, διότι λέγει: «ότε εγώ»... «είδον την όρασιν και εζήτουν την σημασίαν». Αφού ο Δανιήλ είχε δει την όραση châzôn, επιθυμούσε να κατανοήσει τι εσήμαινε. Τούτο είναι γεγονός που έχει μεγάλη βαρύτητα ως προς την απόκρυψη των «επτά καιρών» του Λευιτικού είκοσι έξι στο κεφάλαιο αυτό.

Χρησιμοποιεί επίσης τη λέξη châzôn στα εδάφια δεκαεπτά και είκοσι έξι. Η λέξη «όραμα» εμφανίζεται δέκα φορές στο όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ, και η λέξη châzôn αντιπροσωπεύει τις επτά από αυτές τις εμφανίσεις. Ο Δανιήλ χρησιμοποιεί την άλλη εβραϊκή λέξη που μεταφράζεται ως «όραμα» τέσσερις φορές. Η άλλη εβραϊκή λέξη είναι mar'eh, και σημαίνει «εμφάνιση».

Το châzôn απαντά επτά φορές στο όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ, και το mar'eh απαντά τέσσερις φορές, και μαζί αντιπροσωπεύουν τις δέκα φορές κατά τις οποίες η αγγλική λέξη “vision” εμφανίζεται στο όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ. Επτά συν τέσσερα είναι ένδεκα, διότι σε μία από τις περιπτώσεις όπου ο Δανιήλ χρησιμοποίησε τη λέξη mar'eh, αυτή μεταφράστηκε ακριβώς όπως ορίζεται· διότι στο εδάφιο δεκαπέντε, όταν ο Δανιήλ «ζητούσε να κατανοήσει» το όραμα châzôn της προφητικής ιστορίας, «στάθηκε ενώπιόν» του «κάποιος με μορφή ανθρώπου». Η λέξη «μορφή» είναι mar'eh. Επομένως, το mar'eh χρησιμοποιείται από τον Δανιήλ τέσσερις φορές στο Δανιήλ 8, και μεταφράζεται μία φορά σύμφωνα με τον πρωτεύοντα ορισμό του ως «μορφή», ενώ τις άλλες τρεις φορές μεταφράζεται ως «όραμα».

Δεν υπονοώ καμία επίκριση κατά των ανδρών που μετέφρασαν τη Βίβλο του Βασιλέως Ιακώβου. Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι στο δέκατο τρίτο εδάφιο βρίσκεται η μόνη προστιθέμενη λέξη στη Βίβλο του Βασιλέως Ιακώβου («θυσία»), για την οποία η Έμπνευση δηλώνει κατηγορηματικά ότι «δεν ανήκει στο κείμενο». Η Έμπνευση δηλώνει περαιτέρω ότι η προστιθέμενη αυτή λέξη είχε «προστεθεί από ανθρώπινη σοφία». Στο ίδιο ακριβώς κεφάλαιο, δύο διαφορετικές εβραϊκές λέξεις αποδίδονται και οι δύο με την ίδια αγγλική λέξη. Ο λόγος για τον οποίο είναι απολύτως ουσιώδες να αναγνωρισθεί η διάκριση μεταξύ αυτών των δύο λέξεων είναι βαθύτατα σημαντικός.

Και συνέβη, όταν εγώ, ο ίδιος ο Δανιήλ, είδα το όραμα και ζητούσα την έννοιά του, τότε, ιδού, στάθηκε μπροστά μου κάποιος με την όψη ανθρώπου. Και άκουσα φωνή ανθρώπου ανάμεσα στις όχθες του Ουλαϊ, η οποία κάλεσε και είπε: Γαβριήλ, κάνε τον άνθρωπο αυτόν να καταλάβει το όραμα. Δανιήλ 8:15, 16.

Καθώς ο Δανιήλ «εζήτη την έννοιαν» της «οράσεως χαζών» που μόλις είχε «ιδεί», ο Χριστός πληροφορεί τον Γαβριήλ να «κάμει» τον Δανιήλ να κατανοήσει την «όρασιν μαρ'έχ» την οποία μόλις είχε «ακούσει». Ο Δανιήλ ήθελε να κατανοήσει την όραση της προφητικής ιστορίας, αλλά ο Χριστός, ο οποίος είχε ταυτοποιηθεί στο δέκατο τρίτο εδάφιο ως Παλμονί (εκείνος ο άγιος τις, ο λαλών), έδωσε εντολή στον Γαβριήλ να κάμει τον Δανιήλ να κατανοήσει την «όρασιν μαρ'έχ», όχι την «όρασιν χαζών». Στα εδάφια δεκαπέντε και δεκαέξι, ο δηλωμένος σκοπός του Γαβριήλ είναι να κάμει τον Δανιήλ να κατανοήσει την «όρασιν μαρ'έχ», που είναι η λέξη η οποία μεταφράζεται ως «όρασις» και σημαίνει «εμφάνισις», όχι την όραση της προφητικής ιστορίας την οποία ο Δανιήλ ήθελε να κατανοήσει. Χωρίς να αναγνωρισθεί το καθήκον που ανετέθη στον Γαβριήλ, οι

«επτά καιροί» του Λευιτικού είκοσι έξι παραμένουν κρυμμένοι σε κοινή θέα.

Στο εικοστό έκτο εδάφιο, αμφότερες οι εβραϊκές λέξεις που μεταφράζονται ως «όραμα» βρίσκονται στο ίδιο εδάφιο, και το εδάφιο αυτό καθίσταται ένα από τα κύρια κλειδιά για το άνοιγμα της αλήθειας της μαρτυρίας του Δανιήλ περί των «επτά καιρών».

Και η όρασις της εσπέρας και του πρωινού, η οποία ερρέθη, είναι αληθινή· διά τούτο σφράγισον την όρασιν· διότι θέλει είσθαι διά πολλάς ημέρας. Δανιήλ 8:26.

Στο εδάφιο είκοσι έξι, το «όραμα των εσπερινών και πρωινών» είναι το όραμα *mar'eh*, που σημαίνει «εμφάνιση», ενώ το όραμα που επρόκειτο να «σφραγισθεί» είναι το όραμα *châzôn* της προφητικής ιστορίας. Η έκφραση «εσπέρα και πρωί» είναι εκείνη που απομονώνει και προσδιορίζει τη διάκριση μεταξύ των δύο οραμάτων. Και τούτο το πράττει με μία ακόμη απεικόνιση του ανθρώπινου παράγοντα στην παραγωγή της Βίβλου. Ο ανθρώπινος παράγων συνίστατο τόσο στους προφήτες που κατέγραψαν τα λόγια της Βίβλου, όσο και σε εκείνους που μετέφρασαν τη Βίβλο. Η Βίβλος, όπως και ο Χριστός, αποτελεί συνδυασμό θεότητας και ανθρωπότητας. Αυτή η ανθρωπότητα κατήλθε διά μέσου της ιστορίας, από τον Αδάμ μετά την αμαρτία του έως εκείνους που κατέγραψαν και μετέφρασαν τη Βίβλο. Ο Χριστός και η Βίβλος είναι αμφότεροι ο Λόγος του Θεού, και ο Λόγος του Θεού είναι καθαρός, διότι η θεότητα του συνδυασμού πάντοτε υπερίσχυε κάθε περιορισμού που υπήρχε στη σάρκα.

Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κεκλημένος ἀπόστολος, ἀφορισμένος εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, (τὸ ὁποῖον προῦπεσχέθη διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν ταῖς ἀγίαις γραφαῖς,) περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅστις ἐγεννήθη ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα. Πρὸς Ῥωμαίους 1:1–3.

Η έκφραση «εσπέρα και πρωί» απαντά επανειλημμένως στον Λόγο του Θεού, και πάντοτε μεταφράζεται ως «εσπέρα και πρωί», όπως στο εδάφιο είκοσι έξι, και όπως μεταφράζεται τόσο συχνά στην αφήγηση της δημιουργίας στη Γένεση, όπου επανειλημμένως δηλώνεται: «και έγινε εσπέρα και έγινε πρωί...» Πράγματι, και κάθε γεγονός έχει τη σημασία του (και το γεγονός αυτό είναι ουσιώδες να κατανοηθεί), το μόνο σημείο στην Αγία Γραφή όπου η έκφραση «εσπέρα και πρωί» δεν μεταφράζεται ως «εσπέρα και πρωί» (όπως στο εδάφιο είκοσι έξι), είναι στο εδάφιο δεκατέσσερα του όγδοου κεφαλαίου του Δανιήλ. Εκεί, και μόνον εκεί, στον Λόγο του Θεού η φράση «εσπέρα και πρωί» μεταφράζεται απλώς ως «ημέρες».

Καὶ εἶπέν μοι, Ἔως δύο χιλιάδες καὶ τριακόσαι ἡμέραι· τότε τὸ ἁγιαστήριον θέλει καθαρισθῆ. Δανιήλ 8:14.

Δώδεκα εδάφια αργότερα, στο ίδιο κεφάλαιο του Δανιήλ, η εβραϊκή φράση «εσπέρα και πρωί» μεταφράζεται όπως πάντοτε μεταφράζεται· αλλά στο εδάφιο που αποτελεί τον κεντρικό στίλο και το θεμέλιο του Αντβεντισμού, η φράση μεταφράζεται απλώς ως «ημέρες». Ποια επιρροή οδήγησε τους μεταφραστές της Βίβλου του Βασιλέως Ιακώβου να προβούν σε μια τόσο κατάφωρη αντίφαση; Είχαν μεταφράσει τη φράση στο εδάφιο είκοσι έξι σε συμφωνία με κάθε άλλη εμφάνισή της στην υπόλοιπη Βίβλο. Αλλά δώδεκα εδάφια πριν από το εδάφιο είκοσι έξι, στο εδάφιο δεκατέσσερα, η ανθρώπινη φύση τους επέβαλε μια ιδιαίτερη διάκριση στην απάντηση προς την

ερώτηση του εδαφίου δεκατρία. Και η ερώτηση του εδαφίου δεκατρία περιλάμβανε τη μία λέξη (sacrifice), η οποία δεν έπρεπε να προστεθεί στη Βίβλο. Ο Θεός ήθελε το εδάφιο δεκατέσσερα να εξέχει κατά τρόπον πολύ βαθύ και διακριτό. Πράττοντας τούτο, προσδιόρισε επίσης εκείνο το οποίο ο Γαβριήλ έλαβε εντολή να κάμει τον Δανιήλ να κατανοήσει.

Στο δέκατο έκτο εδάφιο, ο Ιησούς πρόσταξε τον Γαβριήλ να κάμει τον Δανιήλ να κατανοήσει το όραμα *mar'eh*, παρά το γεγονός ότι ο Δανιήλ επιζητούσε να κατανοήσει το όραμα *châzôn* της προφητικής ιστορίας. Το εδάφιο είκοσι έξι λέγει ότι η «όρασις των εσπερινών και πρωινών, η οποία ερρέθη» ήταν «αληθινή». Το όραμα *châzôn* είχε υπάρξει μία προφητική «θέα», αλλά το όραμα *mar'eh* «ερρέθη», διότι είχε λεχθεί. Είχε λεχθεί στο δέκατο τέταρτο εδάφιο, όταν ο Παλμωνί είπε «έως δύο χιλιάδων και τριακοσίων εσπερινών και πρωινών· τότε το αγιαστήριον θέλει καθαρισθή». Το εδάφιο είκοσι έξι χρησιμοποιεί την έκφραση «εσπερινά και πρωινά», καθώς την ταυτοποιεί ως το όραμα που είχε «λεχθεί», προκειμένου να καταδείξει τη διάκριση μεταξύ των δύο οραμάτων στο όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ. Το όραμα της προφητικής ιστορίας, το οποίο ο Δανιήλ είχε «ιδεί» και το οποίο επιθυμούσε να κατανοήσει, ήταν διαφορετικό από το όραμα που «ερρέθη», το οποίο ο Δανιήλ είχε «ακούσει». Ακόμη σπουδαιότερο, το όραμα που ο Δανιήλ «ήκουσε» ήταν το όραμα για το οποίο ο Γαβριήλ επρόκειτο να δώσει στον Δανιήλ κατανόηση.

Η ανθρώπινη φύση που συμμετείχε στη συγγραφή της Αγίας Γραφής κατέγραψε τη λέξη «όραμα» δέκα φορές στο όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ, και με τον τρόπο αυτό απέκρυψε τη διάκριση μεταξύ ενός οράματος που «είδε» και ενός άλλου οράματος που «άκουσε». Έτσι, συσκοτίσε την έμφαση που καταδεικνύει ότι η πρόθεση του Χριστού ήταν ο Δανιήλ να κατανοήσει το όραμα που είχε «ακούσει», περισσότερο από το να κατανοήσει το όραμα που είχε «δει». Τώρα μπορούμε να εξετάσουμε τι κάνει ο Γαβριήλ προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή που του ανατέθηκε.

Καὶ ἦλθεν πλησίον τοῦ τόπου ὅπου ἰστάμην· καὶ ὅτε ἦλθεν, ἐφοβήθη καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου· ἀλλὰ εἶπέ μοι· Ἐννόησον, υἱὲ ἀνθρώπου· διότι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ τέλους ἀναφέρεται ἡ ὄρασις. Καὶ ἐνῶ ἐλάλει μετ' ἐμοῦ, ἤμην βυθισμένος εἰς βαθὺν ὕπνον, ἐπὶ προσώπου μου πρὸς τὴν γῆν· ἀλλὰ ἤγγισέ με, καὶ με ἔστησεν ὀρθόν. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ, θὰ σε κάμω νὰ γνωρίσης τί θὰ γίνῃ εἰς τὸ ἔσχατον τῆς ὀργῆς· διότι εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος. Δανιήλ 8:17–19.

Ο Γαβριήλ αρχίζει τώρα το έργο του να καταστήσει τον Δανιήλ να κατανοήσει το όραμα των δύο χιλιάδων τριακοσίων εσπερινών και πρωινών, το οποίο είναι αληθινό. Πρώτα τον πληροφορεί ότι το όραμα της προφητικής ιστορίας, το όραμα *châzôn*, θα ήταν στον «καιρό του τέλους». Έπειτα, ενώ ο Δανιήλ βρισκόταν σε προφητικό ύπνο, ο Γαβριήλ άγγιξε τον Δανιήλ και τον έστησε όρθιο. Τον πληροφορεί: «Θα σε κάμω να γνωρίσεις».

Αυτό είναι που ο Παλμωνί (Χριστός) είχε πει στον Γαβριήλ να κάνει, όταν είπε: «Γαβριήλ, κάμε τον άνθρωπον τούτον να εννοήσει το όραμα τῆς *mar'eh*» των εσπερινών και πρωινών. Ο Γαβριήλ λέγει ότι θα κάμει τον Δανιήλ να «γνωρίσει τι θα συμβεί στο έσχατο τέλος της αγανακτήσεως». Να το! Εκεί βρίσκεται το «επτά καιροί» του Λευιτικού είκοσι έξι! Είναι κρυμμένο από αυτήν ακριβώς την προφητική τεχνική, την οποία ο Γαβριήλ είχε οδηγήσει επανειλημμένως τους προφήτες να μαρτυρούν και να χρησιμοποιούν στα γραπτά τους! Αυτή η τεχνική είναι «γραμμή

επί γραμμής, εδώ ολίγον και εκεί ολίγον».

Στο βιβλίο «Σκέψεις επί του Δανιήλ και της Αποκαλύψεως», του Uriah Smith (με το οποίο όλοι οι Αντβεντιστές, και ακόμη και οι γείτονές τους, θα έπρεπε να είναι εξοικειωμένοι), ο Smith σχολιάζει τα εδάφια δεκαεπτά έως δεκαεννέα του ογδού κεφαλαίου του Δανιήλ:

«Με μια γενική δήλωση ότι στον προσδιορισμένο καιρό θα έλθει το τέλος, και ότι θα τον καταστήσει να γνωρίσει τι θα συμβεί στο έσχατο τέλος της αγανακτήσεως, προβαίνει σε ερμηνεία του οράματος. Η αγανάκτηση πρέπει να νοηθεί ότι καλύπτει μια χρονική περίοδο. Ποια περίοδο; Ο Θεός είπε στον λαό του Ισραήλ ότι θα εκχύσει επάνω τους την αγανάκτησή του εξαιτίας της πονηρίας τους· και έτσι έδωσε οδηγίες σχετικά με τον “βέβηλο ασεβή άρχοντα του Ισραήλ:” “Αφαίρεσε το διάδημα και βγάλε το στέμμα.... Θα το ανατρέψω, θα το ανατρέψω, θα το ανατρέψω· και δεν θα υπάρχει πλέον, μέχρις ότου έλθει εκείνος στον οποίο ανήκει δικαιοματικά· και θα το δώσω σ’ αυτόν.” Ιεζεκιήλ 21:25–27, 31.»

«Ίδου η περίοδος της αγανακτήσεως του Θεού εναντίον του λαού της διαθήκης Του· η περίοδος κατά την οποία το αγιαστήριο και το στράτευμα πρόκειται να καταπατούνται. Το διάδημα αφαιρέθηκε, και η κορώνα εβγήκε, όταν ο Ισραήλ υπετάγη στο βασίλειο της Βαβυλώνας. Ανετράπη και πάλι από τους Μήδους και Πέρσες, και πάλι από τους Έλληνες, και πάλι από τους Ρωμαίους, σε αντιστοιχία προς τις τρεις φορές που η λέξη επαναλαμβάνεται από τον προφήτη. Έπειτα οι Ιουδαίοι, αφού απέρριψαν τον Χριστό, σύντομα διεσπάρησαν σε όλη την επιφάνεια της γης· και ο πνευματικός Ισραήλ έλαβε τη θέση του κατά σάρκα σπέρματος· αλλά βρίσκονται υπό υποταγή σε επίγειες εξουσίες, και θα παραμείνουν έως ότου ο θρόνος του Δαβίδ αποκατασταθεί εκ νέου,—έως ότου έλθει Εκείνος που είναι ο νόμιμος κληρονόμος αυτού, ο Μεσσίας, ο Άρχων της ειρήνης, και τότε αυτός θα δοθεί σ’ Αυτόν. Τότε η αγανάκτηση θα έχει παύσει. Τι πρόκειται να λάβει χώρα στο έσχατο τέλος αυτής της περιόδου, ο άγγελος πρόκειται τώρα να γνωστοποιήσει στον Δανιήλ.» Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 201, 202.

Η «αγανάκτηση» την οποία προσδιορίζει ο Smith άρχισε όταν ο Μανασσής μεταφέρθηκε στη Βαβυλώνα από τους Ασσυρίους το 677 π.Χ. Δυστυχώς, ο Smith λαμβάνει την ανατροπή του Σεδεκία το 586 π.Χ. και την ορίζει ως αφετηρία της περιόδου της «αγανακτήσεως» του δέκατου ενάτου εδαφίου. Ο Smith απλώς δεν πραγματεύεται το τι σημαίνει το ότι το εδάφιο δηλώνει «το έσχατο τέλος της αγανακτήσεως». Το εκλαμβάνει απλώς ως «αγανάκτηση», μολονότι, εάν υπάρχει «έσχατο τέλος» της αγανακτήσεως, η γραμματική και η λογική απαιτούν να υπάρχει επίσης, τουλάχιστον, και ένα «πρώτο τέλος» της αγανακτήσεως. Ο Smith γνώριζε ότι τα εβδομήντα έτη της αιχμαλωσίας άρχισαν με την πρώτη επίθεση του Ναβουχοδονόσορος εναντίον του Ιωακείμ το 606 π.Χ., αλλά προσδιόρισε ως αφετηρία της περιόδου της αγανακτήσεως την τρίτη από τις επιθέσεις του Ναβουχοδονόσορος, η οποία πραγματοποιήθηκε εναντίον του Σεδεκία, του τελευταίου Ιουδαίου βασιλέως.

«Αν και διαθέτουμε λεπτομερέστερη αφήγηση περί της πρώιμης ζωής του [του Δανιήλ] από όση έχει καταγραφεί για εκείνη οποιοδήποτε άλλου προφήτου, εντούτοις η γέννηση και η καταγωγή του παραμένουν εντελώς αφανείς, εκτός από το ότι ανήκε στη βασιλική γραμμή, πιθανώς στον οίκο του Δαβίδ, ο οποίος κατά την εποχή εκείνη είχε καταστεί πολύ

πολύαριθμος. Εμφανίζεται για πρώτη φορά ως ένας από τους ευγενείς αιχμαλώτους του Ιούδα, κατά το πρώτο έτος του Ναβουχοδονόσορος, βασιλέως της Βαβυλώνας, κατά την έναρξη της εβδομηκονταετούς αιχμαλωσίας, το 606 π.Χ. Ο Ιερεμίας και ο Αββακούμ εξακολουθούσαν ακόμη να εκφέρουν τις προφητείες τους. Ο Ιεζεκιήλ άρχισε λίγο αργότερα, και κάπως αργότερα ο Αβδιού· αμφοτέρω όμως αυτοί ολοκλήρωσαν το έργο τους έτη πριν από τη λήξη της μακράς και λαμπράς σταδιοδρομίας του Δανιήλ. Μόνον τρεις προφήτες τον διαδέχθηκαν, ο Αγγαίος και ο Ζαχαρίας, οι οποίοι άσκησαν το προφητικό αξίωμα συγχρόνως επί βραχύ χρονικό διάστημα, το 520–518 π.Χ., και ο Μαλαχίας, ο τελευταίος των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης, ο οποίος έδρασε για σύντομο διάστημα περί το 397 π.Χ.» Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 19.

Ο Σμιθ ορθώς αναγνώρισε την «αγανάκτηση» του δεκάτου ενάτου εδαφίου ως χρονική περίοδο. Ορθώς προσδιόρισε την περίοδο αυτή ως το καταπάτημα του αγιαστηρίου και της στρατιάς, σε συμφωνία με το όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ, εδάφιο δεκατρία, και ορθώς προσδιόρισε ως τελικό σημείο την 22α Οκτωβρίου 1844.

Ο Smith είχε εν μέρει δίκαιο, αλλά αστόχησε ως προς την αλήθεια, πράττοντας αυτό που αποτελούσε το χαρακτηριστικό γνώρισμα των προφητικών του εφαρμογών. Επέτρεψε στην ιστορία να κατευθύνει την ερμηνεία του του προφητικού λόγου, αντί να επιτρέψει στον προφητικό λόγο να κατευθύνει την κατανόησή του της ιστορίας. Εάν επιτρέψουμε στη Βίβλο να ορίσει την προφητική ιστορία, τότε διαθέτουμε τις ορθές πληροφορίες για να προσεγγίσουμε την ιστορία.

Η Βίβλος διδάσκει ότι από όποιον νικάται ο άνθρωπος, αυτού και δούλος γίνεται.

Ενώ τους υπόσχονται ελευθερία, οι ίδιοι είναι δούλοι της φθοράς· διότι από όποιον κανείς νικείται, σε αυτόν και υποδουλώνεται. 2 Πέτρου 2:19.

Ο Μανασσής αιχμαλωτίστηκε στη Βαβυλώνα το 677 π.Χ. Εκεί είναι όπου ο Ιούδας κατενικήθη και οδηγήθηκε σε δουλεία. Αυτό είναι το σημείο αφετηρίας που παριστάνεται τόσο στο διάγραμμα του 1843 όσο και σε εκείνο του 1850, τα οποία η Αδελφή White επικυρώνει ως ορθά. Ο Smith τοποθετεί την καταπάτηση του όγδου κεφαλαίου του Δανιήλ, και του δεκάτου τρίτου εδαφίου, στον Σεδεκία, τον τελευταίο από τους βασιλείς του Ιούδα. Ο Σεδεκίας ήταν το τέλος μιας προοδευτικής κρίσεως και όχι η αρχή. Η Αδελφή White προσδιορίζει ότι η αιχμαλωσία του Μανασσή στη Βαβυλώνα ήταν ένας «αρραβών» εκείνων που επρόκειτο να ακολουθήσουν. Ένας «αρραβών» είναι μια προκαταβολή και σηματοδοτεί την αρχή μιας αγοράς, την οποία ακολουθούν και άλλες πληρωμές.

«Πιστώς οι προφήτες συνέχισαν τις προειδοποιήσεις και τις νουθεσίες τους· άφοβα μίλησαν στον Μανασσή και στον λαό του· αλλά τα μηνύματα καταφρονήθηκαν· ο αποστάτης Ιούδας δεν ήθελε να δώσει προσοχή. Ως προμήνυμα εκείνου που θα επερχόταν στον λαό, αν συνέχιζε αμετανόητος, ο Κύριος επέτρεψε να αιχμαλωτισθεί ο βασιλιάς τους από ένα σώμα Ασσυρίων στρατιωτών, οι οποίοι “τον έδεσαν με αλυσίδες, και τον έφεραν στη Βαβυλώνα,” την προσωρινή τους πρωτεύουσα. Αυτή η θλίψη επανέφερε τον βασιλιά στα συγκαλά του· “και δειήθηκε στον Κύριο τον Θεό του, και ταπεινώθηκε πολύ ενώπιον του Θεού των πατέρων του, και προσευχήθηκε προς Αυτόν· και Αυτός εισάκουσε τη δέησή του, και άκουσε την ικεσία του, και τον επανέφερε στην Ιερουσαλήμ, στο βασίλειό του. Τότε ο Μανασσής γνώρισε ότι ο

Κύριος Αυτός είναι ο Θεός.” Β΄ Χρονικών 33:11–13. Αλλά αυτή η μετάνοια, όσο αξιοσημείωτη κι αν ήταν, ήλθε πολύ αργά για να σώσει το βασίλειο από τη διαφθείρουσα επιρροή ετών ειδωλολατρικών πρακτικών. Πολλοί είχαν προσκόψει και πέσει, για να μη σηκωθούν ποτέ ξανά». Προφήτες και Βασιλείς, 382.

Ο Μανασσής σημάδεψε την «προκαταβολή» που εγκαινίασε την «κατάρρα» των «επτά καιρών», η οποία ήταν η τελευταία «αγανάκτηση», διότι η «πρώτη αγανάκτηση» είχε ήδη αρχίσει όταν το βόρειο βασίλειο οδηγήθηκε σε αιχμαλωσία το 723 π.Χ. Έπειτα, κατά την ανατροπή του Ιωακείμ, όταν ο Δανιήλ μεταφέρθηκε σε αιχμαλωσία, άρχισαν το 606 π.Χ. τα εβδομήντα έτη της αιχμαλωσίας που προσδιόρισε ο Ιερεμίας. Δύο βασιλείς μετά τον Ιωακείμ, η Ιερουσαλήμ καταστράφηκε και ο τελευταίος βασιλιάς του Ιούδα, ο Σεδεκίας, είδε τους γιους του να θανατώνονται μπροστά του· κατόπιν του έβγαλαν τα μάτια και μεταφέρθηκε αιχμάλωτος στη Βαβυλώνα.

Ο Σμιθ απέδωσε ολόκληρη την προοδευτική κρίση στον Σεδεκία και χρησιμοποίησε την κρίση του Σεδεκία ως αποδεικτικό κείμενο για την υπόθεσή του. Η κρίση του Σεδεκία, ο οποίος ήταν ο «ασεβής και βέβηλος άρχων», πράγματι κατέδειξε ότι ο στέφανος του Ιούδα επρόκειτο να αφαιρεθεί έως ότου ο Χριστός έλθει για να εγκαθιδρύσει βασιλεία. Ο Σμιθ είπε: «βρίσκονται υπό υποταγή σε επίγειες εξουσίες, και θα παραμείνουν έως ότου ο θρόνος του Δαβίδ αποκατασταθεί εκ νέου,—έως ότου Εκείνος που είναι ο νόμιμος κληρονόμος του, ο Μεσσίας, ο Άρχων της ειρήνης, έλθει, και τότε θα δοθεί σ’ αυτόν». Στις 22 Οκτωβρίου 1844, σε εκπλήρωση του εβδόμου κεφαλαίου του Δανιήλ και των εδαφίων δεκατρία και δεκατέσσερα, ο Χριστός, παρουσιαζόμενος ως ο Υιός του ανθρώπου, προσήλθε ενώπιον του Πατέρα για να λάβει βασιλεία.

Είδα έν ταῖς νυκτεριναῖς ὀράσεσι, καὶ ἰδοὺ, μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ἤρχετο τις ὡς Υἱὸς ἀνθρώπου, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ Παλαιοῦ τῶν Ἡμερῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. Καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἐξουσία, καὶ δόξα, καὶ βασιλεία, ὥστε πάντες οἱ λαοί, τὰ ἔθνη, καὶ αἱ γλῶσσαι νὰ λατρεύωσιν αὐτόν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἶναι ἐξουσία αἰώνιος, ἥτις δὲν θὰ παρέλθῃ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία ἥτις δὲν θὰ φθαρῇ. Δανιήλ 7:13, 14.

Η αδελφή Ουάιτ επιβεβαιώνει ότι το έβδομο κεφάλαιο του Δανιήλ, και τα εδάφια δεκατρία και δεκατέσσερα, εκπληρώθηκαν στις 22 Οκτωβρίου 1844.

«Η έλευση του Χριστού ως του αρχιερέως μας στα Άγια των Αγίων, για τον καθαρισμό του αγιαστηρίου, η οποία τίθεται ενώπιόν μας στο Δανιήλ 8:14· η έλευση του Υιού του ανθρώπου προς τον Παλιό των Ημερών, όπως παρουσιάζεται στο Δανιήλ 7:13· και η έλευση του Κυρίου στον ναό Του, όπως προλέχθηκε από τον Μαλαχία, είναι περιγραφές του ίδιου γεγονότος· και αυτό παριστάνεται επίσης από την έλευση του νυμφίου στον γάμο, την οποία περιέγραψε ο Χριστός στην παραβολή των δέκα παρθένων, στο Ματθαίος 25». Η Μεγάλη Διαμάχη, 426.

Ο Smith δεν πραγματεύθηκε το κείριο στοιχείο του «τελευταίου τέλους της αγανακτήσεως». Απέφυγε τη βιβλική αρχή που προσδιόριζε ότι ο Ιούδας είχε καταβληθεί κατά τον καιρό του Μανασσή, και ότι η αιχμαλωσία η οποία άρχισε δύο βασιλείς πριν από τον Σεδεκία, επίσης δήλωνε ότι ο Ιούδας βρισκόταν ήδη υπό υποταγή στη Βαβυλώνα, προτού ο Σεδεκίας συναντήσει

τη μοίρα του. Με αυτές τις κατάφωρες παραλείψεις, εντούτοις δήλωσε: «εδώ είναι η περίοδος της αγανακτήσεως του Θεού εναντίον του λαού της διαθήκης Του· η περίοδος κατά την οποία το αγιαστήριο και το στράτευμα πρόκειται να καταπατώνται». Επομένως, συνδέει ευθέως «την περίοδο της αγανακτήσεως του Θεού» με το όγδοο κεφάλαιο του Δανιήλ και με το ερώτημα του εδαφίου δεκατρία, «έως πότε;». Η απάντηση στο εδάφιο δεκατέσσερα ήταν: έως τις 22 Οκτωβρίου 1844.

Η διασπορά στη βαβυλωνιακή δουλεία ήταν μια προοδευτική ιστορική πορεία που άρχισε το 677 π.Χ. και συνεχίστηκε έως το 1844. Η περίοδος αυτή ισοδυναμεί με δύο χιλιάδες πεντακόσια είκοσι έτη, τα οποία είναι βεβαίως οι «επτά καιροί» του Λευιτικού είκοσι έξι. Η λήξη εκείνης της χρονικής περιόδου στις 22 Οκτωβρίου 1844 παρείχε στον Δανιήλ μια δεύτερη μαρτυρία για το «όραμα ματ'εχ» των δύο χιλιάδων τριακοσίων εσπέρων και πρωινών.

Ειπώθηκε στον Γαβριήλ να κάνει τον Δανιήλ να κατανοήσει εκείνο το όραμα, και εκείνο που έκανε ο Γαβριήλ ήταν να παράσχει μια δεύτερη μαρτυρία για την ημερομηνία λήξεως της 22ας Οκτωβρίου 1844. Όχι μόνο παρείχε μια δεύτερη μαρτυρία για να εδραιώσει την ημερομηνία των εκπληρώσεων αμφοτέρων των χρονικών προφητειών, αλλά, όπως ο Smith ορθώς επεσήμανε, η χρονική περίοδος που συνδεόταν με τη δεύτερη μαρτυρία για το 1844 είχε προσδιοριστεί στο εδάφιο δεκατρία ως η περίοδος κατά την οποία το αγιαστήριο και το στράτευμα επρόκειτο να καταπατούνται. Το ερώτημα στο εδάφιο δεκατρία είναι: «Έως πότε θέλει διαρκέσει το όραμα περί της παντοτεινής θυσίας και της παραβάσεως της ερημώσεως, ώστε να παραδοθούν εις καταπάτησιν και το αγιαστήριον και το στράτευμα;» Εκείνη η χρονική περίοδος ήταν οι «επτά καιροί» του Λευιτικού είκοσι έξι.

Αυτό που ο Σμιθ δεν είδε, ή απέφυγε να αναγνωρίσει, ήταν ότι η «αγανάκτηση» του εδαφίου δεκαεννέα ήταν το «έσχατο τέλος» εκείνης της αγανακτήσεως. Εάν υπάρχει ένα «έσχατο», τότε υπάρχει και ένα «πρώτο», και ο Δανιήλ προσδιορίζει πότε έληξε η «πρώτη αγανάκτηση», στο ενδέκατο κεφάλαιο. Ταυτοποιεί τον παπισμό να βασιλεύει κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, και δηλώνει ότι ο παπισμός θα ευημερούσε έως ότου η αγανάκτηση εκπληρωθεί, ή λήξει.

Και ο βασιλεύς θέλει πράξει κατά τὸ θέλημά του· καὶ θέλει ὑψωθῆ καὶ μεγαλυνθῆ ὑπὲρ πάντα θεόν, καὶ θέλει λαλήσει θαυμαστὰ κατὰ τοῦ Θεοῦ τῶν θεῶν, καὶ θέλει εὐδοθῆ ἕως οὗ συντελεσθῆ ἡ ἀγανάκτησις· διότι ἐκεῖνο τὸ ὀρισμένον θέλει γίνῃ. Δανιήλ 11:36.

Ο τριακοστός έκτος στίχος θεωρείται ευρέως ότι είναι ο στίχος τον οποίο ο απόστολος Παύλος παραφράζει στη δεύτερη επιστολή του προς τους Θεσσαλονικείς.

Ας μη σας εξαπατήσει κανείς με κανέναν τρόπο· διότι δεν θα έλθει εκείνη η ημέρα, εάν δεν έλθει πρώτα η αποστασία και αποκαλυφθεί ο άνθρωπος της αμαρτίας, ο υιός της απωλείας· ο οποίος αντιδάσεται και υπερυψώνει τον εαυτό του πάνω από κάθε λεγόμενο θεό ή αντικείμενο λατρείας, ώστε, ως Θεός, να καθίσει στον ναό του Θεού, παρουσιάζοντας τον εαυτό του ότι είναι Θεός. 2 Θεσσαλονικείς 2:3, 4.

Ο «άνθρωπος της αμαρτίας» του Παύλου, ο οποίος είναι επίσης «ο υιός της απωλείας», και ο οποίος «αντιτίθεται και υπερυψώνει εαυτόν υπεράνω παντός λεγομένου θεού ή σεβάσματος»,

είναι επίσης ο «βασιλεύς» που «θέλει πράξει κατά το θέλημά αυτού· και θέλει υψώσει εαυτόν και μεγαλυνθή υπεράνω παντός θεού». Αμφότερα τα χωρία αναφέρονται στον πάπα της Ρώμης. Ο Δανιήλ γράφει ότι ο πάπας θα ευοδούται, πράγμα που σημαίνει ότι θα προωθείται, έως ότου «συντελεσθή η αγανάκτησις». Η αγανάκτησις στο εδάφιο τριάντα έξι είχε «αποφασισθή». Η λέξη «αποφασισθή» σημαίνει «πληγώσαι».

Ο παπισμός έλαβε τη «θανατηφόρο πληγή» του το 1798, και στο σημείο εκείνο η «πρώτη αγανάκτηση» ολοκληρώθηκε ή τερματίστηκε. Η λέξη «ολοκληρώνω» σημαίνει τερματίζω ή παύω. Το τέλος της «αγανακτήσεως» στο όγδοο κεφάλαιο και στο δέκατο ένατο εδάφιο προσδιόριζε το τέλος της περιόδου κατά την οποία το αγιαστήριο και το στράτευμα επρόκειτο να καταπατούνται. Αυτή έληξε το 1844, αλλά η «πρώτη» αγανάκτηση έληξε το 1798.

Η «τελευταία αγανάκτηση» έληξε το 1844, δύο χιλιάδες πεντακόσια είκοσι έτη αφότου ο βασιλιάς Μανασσής μεταφέρθηκε στη Βαβυλώνα από τους Ασσυρίους το 677 π.Χ. Η «πρώτη» αγανάκτηση έληξε το 1798, δύο χιλιάδες πεντακόσια είκοσι έτη αφότου το βόρειο βασίλειο του Ισραήλ οδηγήθηκε σε αιχμαλωσία από τους Ασσυρίους το 723 π.Χ.

Υπάρχουν ακόμη περισσότερα να ειπωθούν σχετικά με τους κρυμμένους «επτά καιρούς» στο βιβλίο του Δανιήλ, και θα το εξετάσουμε αυτό στο επόμενο άρθρο μας.

«Και πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐκκλησίας τῶν Λαοδικέων γράψον· Ταῦτα λέγει ὁ Ἄμην, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ· γνωρίζω τὰ ἔργα σου, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· εἶθε νὰ ἦσο ψυχρὸς ἢ ζεστός. Οὕτως, ἐπειδὴ εἶσαι χλιαρός, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός, μέλλω νὰ σὲ ἐξεμέσω ἐκ τοῦ στόματός μου. Διότι λέγεις· Εἶμαι πλούσιος καὶ ἐπλούτησα, καὶ οὐδενὸς ἔχω χρείαν· καὶ δὲν γνωρίζεις ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ταλαίπωρος, καὶ ἔλεεινός, καὶ πτωχός, καὶ τυφλός, καὶ γυμνός.»

«Ο Κύριος εδώ μάς δείχνει ότι το μήνυμα που πρέπει να μεταφερθεί στον λαό Του από λειτουργούς τους οποίους Εκείνος έχει καλέσει για να προειδοποιήσουν τον λαό δεν είναι μήνυμα ειρήνης και ασφάλειας. Δεν είναι απλώς θεωρητικό, αλλά πρακτικό σε κάθε επιμέρους σημείο. Ο λαός του Θεού παριστάνεται στο μήνυμα προς τους Λαοδικείς ως ευρισκόμενος σε κατάσταση σαρκικής ασφάλειας. Βρίσκονται σε ανάπαυση, πιστεύοντας ότι είναι σε εξυψωμένη κατάσταση πνευματικών επιτευγμάτων. «Επειδή λέγεις, Πλούσιος είμαι, και επλούτησα, και δεν έχω χρείαν ουδενός· και δεν εξεύρεις ότι συ είσαι ο ταλαίπωρος και ελεεινός και πτωχός και τυφλός και γυμνός.»

«Ποια μεγαλύτερη πλάνη μπορεί να επέλθει στον ανθρώπινο νου από την πεποίθηση ότι έχουν δίκαιο, ενώ βρίσκονται εντελώς στο άδικο! Το μήνυμα του Αληθινού Μάρτυρα βρίσκει τον λαό του Θεού μέσα σε θλιβερή πλάνη, και όμως ειλικρινή μέσα σε αυτήν την πλάνη. Δεν γνωρίζουν ότι η κατάστασή τους είναι αξιοθρήνητη ενώπιον του Θεού. Ενώ εκείνοι προς τους οποίους απευθύνεται το μήνυμα κολακεύουν τον εαυτό τους ότι βρίσκονται σε υψηλή πνευματική κατάσταση, το μήνυμα του Αληθινού Μάρτυρα συντρίβει την ασφάλειά τους με τη συγκλονιστική καταγγελία της αληθινής τους κατάστασης πνευματικής τυφλότητας, πτωχείας και αθλιότητας. Η μαρτυρία, τόσο διαπεραστική και αυστηρή, δεν μπορεί να είναι σφάλμα, διότι ο Αληθινός Μάρτυρας είναι εκείνος που ομιλεί, και η μαρτυρία Του πρέπει να είναι ορθή.» Testimonies, τόμος 3, 252.

